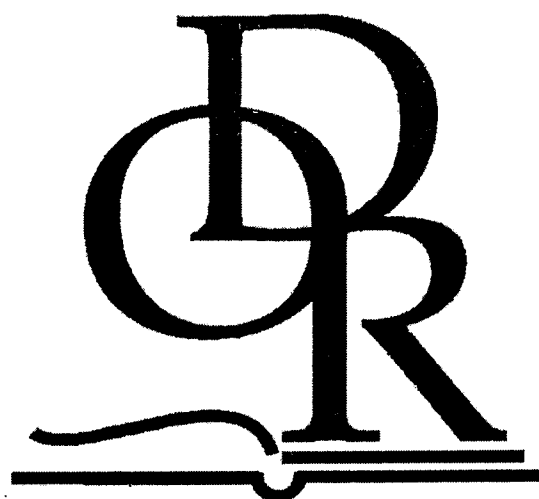

Az ODR egy tagkönyvtár szemszögéből: A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának részvétele az ODR- programban

Az MTA Könyvtára szolgáltatásai között mindig is nagy jelentősége volt a könyvtárközi kölcsönzésnek. Ebben szerepet játszott a könyvtár könyv- és folyóirat-gyűjteményének egyedi jellege, részben a nemzetközi kiadványcsere eredményeképpen. Az MTAK a XIX. század óta kötelezpéldány-joggal rendelkezett, de minden könyvet csak egy példányban szerzett be, kivéve a Magyar Tudományos Akadémia kiadványait. Részben ez az oka, hogy elsősorban praesens könyvtárként működik és csak tudományos kutatóknak kölcsönöz, de természetesen évtizedek óta aktívan részt vesz a könyvtárközi kölcsönzésben elsősorban az irodalomtudomány, a nyelvészet, a klasszika-filológia és az orientalisztika irodalmával.

Az ODR támogatásával lehetővé vált a megszűnt kötelezpéldányok pótlása, sőt a fontosabb, gyakrabban keresett művekből duplum beszerzése is – ez a könyvtárközi kölcsönzést is megkönnyíti. Ugyancsak az ODR-támogatás segíti a legfontosabb külföldi szakirodalmi kötetek megvásárlását. Az ODR bevezetésével az évtized végére könyvtárközi statisztikánk mutatói egyre öröndetesebbek. A legtöbb kérés a nagy egyetemi és főiskolai könyvtárakból, akadémiai és egyéb kutatóintézetekből, valamint a megyei könyvtárakból érkezik. Az új rendszer hatékonyságát jelzi, hogy már alig-alig kapunk tankönyvekre, jegyzetekre, kötelező olvasmányokra vonatkozó kérést, ami néhány éve még igen gyakori volt.

Az Országos Széchényi Könyvtár Könyvek Központi Katalógusa a korábbi években a beérkező kérések kb. húsz százalékát továbbította hozzánk, mint egyetlen hazai lelőhelyhez. Mióta katalógusunk jelentős része az interneten is elérhetővé vált, ezek a kérések egyenesen könyv-

ORSZÁGOS DOKUMENTUM-ELLÁTÁSI RENDSZER

tárunkba érkeznek. A technikai feltételek javulása pedig – részben szintén az ODR támogatásából – gördülékenyebbé, gyorsabbá tette a szolgáltatást.

2001 januárja óta honlapunkon az OSZK-éhoz hasonló könyvtárközi kölcsönzési űrlap található, amelyen a regisztrált könyvtárak (eddig kb. kilencven) on-line is elküldhetik kéréseiket. Ha valamilyen okból nem tudjuk elküldeni a dokumentumot, e-mailben értesítjük a kérőt, így csökken a várakozással töltött idő. Jellemző, hogy körülbelül a kérések fele már ebben a formában érkezik. Tartottunk az on-line kölcsönzés bevezetésétől, értékes, pótolhatatlan könyveink védelmében ragaszkodtunk a regisztrációhoz. Tapasztalataink jók, a tőlünk kölcsönző könyvtárak mindig pontosan visszaküldik a kért műveket. A budapesti könyvtárak nagyrészt ma is a hagyományos megoldást választják: személyesen viszik el a könyvet – így megtakarítják a postaköltséget, és olvasóik azonnal hozzájutnak a szükséges művekhez.

Az utolsó négy év könyvtárközi statisztikája

	1998	1999	2000	2001
Összes kérés száma	1550	1682	2383	2651
Teljesített kérés száma	1295	1313	2023	2382

Katalogus (MTA01)

[Bejelentkezés](#) | [Bejelentkezés vége](#) | [Adatbázis](#) | [Visszajelzés](#) | [Beállítások](#) | [Súgó](#) | [Ex Libris](#)
[Böngészés](#) | [Keresés](#) | [Találat](#) | [Korábbi keresések](#) | [Olvasó](#) | [KKK](#) | [Kosár](#)

Language

Üdvözljük az MTA ALEPH katalógusában

Az első menüsorban lévő szolgáltatások

<u>Bejelentkezés</u>	- név és jelszó a szolgáltatások igénybevételéhez
<u>Használat vége</u>	- kijelentkezés és új bejelentkezés
<u>Adatbázis</u>	- másik adatbázis választása
<u>Visszajelzés</u>	- észrevételek küldése
<u>Alapértelmezések</u>	- megjelenítéshez alapértelmezések beállítása
<u>Súgó</u>	- bővebb információ - hogyan használjuk a rendszert
<u>Ex Libris</u>	- Ex Libris homepage

A második menüsorban lévő szolgáltatások

<u>Böngészés</u>	- betűrendes listák böngészése: szerző, cím, stb.
<u>Keresés</u>	- keresés kulcsszavak alapján
<u>Találati lista</u>	- keresés eredménye
<u>Előző keresések</u>	- előző keresések eredményei
<u>Olvasó</u>	- olvasói tranzakcióinak megtekintése
<u>KKK</u>	- Könyvtárközi kölcsönzés
<u>Kosár</u>	- e-kosarába mentett rekordok megtekintése

A beszerzett könyvek bejelentése az ODR-adatbázisba rendszeresen megtörténik, a könyvtár on-line katalógusa reményeink szerint a MOKKA-ban is hamarosan hozzáférhető lesz.

Az ODR-program indulása óta a könyvtár összesen mintegy 25 millió forint támogatást kapott, melynek négyötödét szakirodalmi ellátásra, egyötödét pedig az ODR-szolgáltatás háttéréül szolgáló technikai berendezésekre fordítottuk.

A könyvtárközi kölcsönzés korszerűsítése érdekében a könyvtár 1999-től használja az Ariel programot. Elsősorban az akadémiai intézeti és az egyetemi/főiskolai könyvtárak tartoznak a felhasználói körbe, de több megyei és városi könyvtár, valamint állami intézményi, kutatóhelyi és vállalati könyvtár is. Az Ariel-tevékenység 98 százaléka saját állományú folyóiratcikkek elektronikus küldéséből áll. Az Ariellel történő másolatszolgáltatás egyre népszerűbb, nagy előnye, hogy a fogadó könyvtárnak gyakorlatilag nem kell Ariel szoftverrel rendelkeznie, elegendő egy megfelelő levelező rendszer megléte, amely tudja az érkező, tif formátumú csatolt fájlokat kezelni. Így kisebb könyvtárak is bekapcsolódhatnak a felhasználói körbe.

Szeretnénk kiemelni az ODR-keretből a Kézirattár és a Régi Könyvek Gyűjteménye számára vásárolt digitális fénymásolót, valamint az ehhez tartozó kiegészítő egységet és archiváló szoftvert. A beszerzés célja az volt, hogy a külön-gyűjteményben őrzött dokumentumokat csak egyszer kelljen a másolással járó igénybevételnek kitenni, s az azonos anyagra ismételt felmerülő másolási igényt a számítógépben tárolt fájlból tudjuk teljesíteni. Ez a beruházás jelentős mértékben hozzájárul a Kézirattárban őrzött értékes anyag megóvásához.

A könyvtár alapításától fogva jelentős nemzetközi kiadványcsere kapcsolatokkal rendelkezik. Az e forrásból származó fölöspéldányok, a nem gyűjtőkörbe tartozó könyv- és folyóiratanyag kijáánlása évek óta rendszeresen folyik. A listákat a Kataliston tesszük közzé.

Az ODR finanszírozási rendszere ez évtől előnyére változott, az elköltendő összeget a könyvtár előre megkapja. Az ODR-program a magyar könyvtárügy fontos programja, fenntartása és a szolgáltatások fejlesztése országos érdek.

Az Akadémia Könyvtára az ODR-program keretében is a Toldy Ferenc titoknak által 1848-ban

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM KÖZPONTI KÖNYVTÁRA

- Könyvtári információk
- A Központi Könyvtár és szolgáltatásai
- Műemlékkönyvtár
- Könyvtár számítógépes rendszere
- Nyugat-Magyarországi Egyetem Levéltára
- OMIKK Kihelyezett Fordító Irodája
- A Központi Könyvtár katalógusa
- Online adatbázisok
- CD-ROM adatbázisok
- Folyóirat adatbázis
- Egyetemi oldalak
- Egyetemi telefonkönyv és E-mail címek
- Soproni oldalak
- Hazai online katalógusok
- Külföldi könyvtárak az Interneten
- Egyetemi és főiskolai tankönyv-adatbázis

Az utolsó módosítás ideje: 2002. január 24.

készített „Utasítás” 43. paragrafusában foglalt intelmet tartja szem előtt, mely szerint: „A könyvtárnok’ szoros kötelessége minden erre feljogosított olvasót megelőző szívesseggel fogadni, nekik a’ kellő felvilágosításokat teljes készséggel megadni, a’ kívántakat halogatás nélkül kézhez szolgáltatni.”

A könyvtár elérhetősége:

Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

Webcím: w3.mtak.hu.

Cím: Budapest V. ker.,
Arany János u.1.

Postacím: 1245 Budapest, Pf. 1002

Telefon: (1) 411-6100

Fax: (1) 331-6954

E-mail: mtak@vax.mtak.hu

Dr. Domsa Károlyné

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Központi Könyvtára

A Nyugat-Magyarországi Egyetem – 1996. szeptember 1-jéig Erdészeti és Faipari Egyetem, majd Soproni Egyetem – nemcsak korszerű segédeszközök birtokában, hanem ritka műszaki-természettudományos könyv- és folyóirat-gyűjtemény tulajdonában is folytathatja oktató-kutató tevékenységét. Ez a gyűjtemény a XVI. század elejétől napjainkig szemléltetően mutatja tudós generációk céltudatos gyűjtő, fenntartó, fejlesztő és óvó munkáját. A párját ritkító műemlékhalom – akárcsak a Miskolci Egyetemen a műszaki-természettudományos kultúra emlékei – nemzeti kincsünk része.

A Könyvtári Központ az egyetem egyik központi szervezeti egysége, amely az egyetem fenntartásában működő könyvtári hálózat központja. A hálózat tagjai a karközi, kari, letéti intézeti, tanszéki és gyakorló iskolai könyvtárak. Az egyetemi könyvtári hálózat a képzés és a tudományos munka egyik legfontosabb információs

bázisa, jellegének megfelelően képzési és kutatási feladatokat is végez.

Tagkönyvtárak:

– Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar Könyvtára, Győr

– Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar Könyvtára, Sopron

– Geoinformatikai Főiskolai Kar Könyvtára, Székesfehérvár

– Mezőgazdaság- és Élelmiszer tudományi Kar Könyvtára, Mosonmagyaróvár

– Központi Könyvtár, Sopron

A Központi Könyvtár állományába 215 ezer könyv, 56 ezer kötet folyóirat – 587 féle periodikum –, valamint jelentős számú nem hagyományos dokumentum, úgy mint CD-ROM-ok, videók, mikrofilmek tartoznak.

A könyvtár fő gyűjtőköréi: erdészet, faipar, bútoripar, vadászat, vadgazdálkodás, növénytan, állattan, biológia, geodézia, környezetvédelem, talajtan, papíripar, közgazdaságtan, társadalomtudomány, természettudomány, belsőépítészeti művészet és a kapcsolódó tudományok, így fizika, kémia, géptan, természetvédelem, területrendezés, helyismeret.

A gyűjtött dokumentumtípusok: könyvek, időszaki kiadványok, kutatási és útijelentések, jegyzetek, kéziratok, doktori értekezések, disszertációk, diplomamunkák, jogszabálygyűjtemények, szabványok, CD-ROM-ok, audiovizuális anyagok stb.

A Központi Könyvtár nyilvános könyvtár, minden tizennégy éven felüli beíratkozott olvasó igénybe veheti szolgáltatásait.

Országos feladatkörű szakkönyvtárként nem csak a helyi és regionális szakmai feladatok kielégítése volt és maradt feladata, hanem az erdészet, a faipar, a geodézia és a vadgazdálkodás területén is országos szakmai és információs központ, s mint ilyen részt vállal az Országos Dokumentumellátási Rendszer tevékenységében. Feladatkörét tovább bővíti az elmúlt

években megindított közgazdasági kar, valamint az új szakok – környezetvédelmi, vadgazda, papíripari, művészeti (belsőépítészeti, restaurátor), Európa tanulmányok, turisztika, mérnöktanári –, továbbá a kihelyezett szakok és a tanfolyamjellegű továbbképzések – pl. erdészeti növényvédelmi, környezeti hatásvizsgálat, fakereskedelmi – megindítása. Feladatainál fogva regionális központi szerepet is betölt valamennyi tudomány területén.

Szolgáltatások:

– helyben olvasás, kölcsönzés, másolatszolgáltatás

– könyvtárközi kölcsönzés: könyvek, jegyzetek, folyóiratcikk-másolatok (15 Ft/A4 oldal) (Nem kölcsönözzük a folyóiratokat, a műemlék-állomány dokumentumait, a diplomaterveket, a kandidátusi, doktori disszertációkat, a kézikönyveket, CD-ROM-okat.)

– könyvtárhasználat, adatbáziskezelés, kutatómódszertani oktatás

– irodalomkutatás, témafigyelés, bibliográfia, tudásmetria, fordítószolgálat, szelektív információterjesztés

– tartalomjegyzék-másolatszolgáltatás

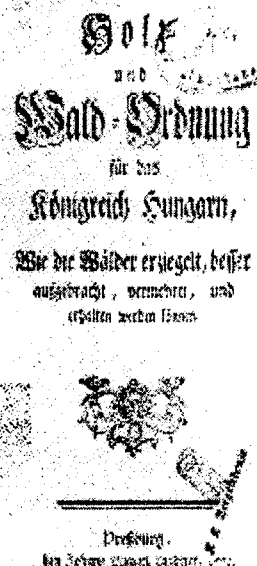
– kiállítások szervezése, rendezvényeknek helyszín biztosítása

– helyi és CD-ROM adatbázisok, on-line lekérdezés

Mária Terézia-féle erdőrendtartás német és magyar nyelven 1770-ből

Ursprünglich in deutscher Sprache
veröffentlicht. Die deutsche Ausgabe ist
nach der Originalausgabe neu bearbeitet
und ergänzt worden.

Kiadványok:

Gyorsinformáció, Könyvtári Tájékoztató (első szolgáltatás)

Erdészeti Tallózó (előfizethető)

Eseti kiadványok

A könyvtár feladatai közé tartozik a hagyományos szolgáltatásokon túl egy mind hazai, mind nemzetközi szinten megfelelő számítástechnikai háttér és informatikai rendszer kialakítása. A Központi Könyvtár vezetése 1992-ben kiválasztotta és megvásárolta a Corvina (1999-ig Voyager) integrált könyvtári rendszer moduljait – a kereső, a katalogizáló, a kölcsönző, a szerzeményezési és a folyóirat-modult. A könyvtárban készült első számítógépes adatbázis, a Magyar Erdészeti Bibliográfia 1965-től tartalmazza az erdészet és az elsődleges faipar szakirodalmát. 1995. január 1-jétől kezdődött meg az állományi adatbázis építése. 1996-ban közös projekt indult a Benedek Elek Pedagógiai Főiskola és a Magyar Tudományos Akadémia Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet könyvtáraival a közös és egységes adatbázis-építés, valamint az összehangolt állománygyarapítás megvalósítására. A rendszer nyitott, bővíthető, ezért sikerült egy egységes szakmai, helyi és regionális könyvtári információs adatbázis alapjainak megteremtése, együttműködve különböző típusú, feladatkörű könyvtárakkal. Többek között alapszinten feldolgozásra került az Országos Erdészeti Egyesület műemléki értékű állománya, közös adatbázis épül a fehérvári Geoinformatikai Főiskolai Karral, a mosonmagyaróvári Mezőgazdasági- és Élelmiszertudományi Karral, az Erdészeti Tudományos Intézettel. Informatikai rendszerünk csatlakozik és beépül az országos rendszerbe (különös tekintettel a Vocal Egyesület könyvtári informatikai rendszerére), vállalva a hagyományosan nálunk oktatott szakok – erdészet, faipar, geodézia és vadgazdálkodás – teljes körű, országos és nemzetközi szintű információs szolgáltatásainak biztosítását, valamint az új szakok és határtudományok szakirodalmi szolgáltatásait. Jelenleg folyik a számítógépes katalógus feltöltése az ODR lelőhely-adatbázisába.

A számítógépes állományfeldolgozás az osztott katalogizálás elvén alapul. Biztosított ezen túlmenően a rekordcsere a Corvina rendszerben működő könyvtárak között (többek között Debrecen, Szeged, Pécs egyeteme, a Magyar Képzőművészeti Főiskola és a Magyar Iparművészeti

Főiskola, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár), valamint a Magyar Nemzeti Bibliográfiából történő rekord-átételés.

1995 májusától CD-ROM hálózat áll az olvasók rendelkezésére. Elsősorban szakmai adatbázisok: CABTree – erdészet, elsődleges faipar; CABAbstract – mezőgazdasági; OMIKK-CIKK – műszaki; WOW – faanyagismereti; NPA – külföldi periodika; CD-Jogtár; környezetvédelmi, egyéb közgazdasági, valamint enciklopédiák, nyelvtanulást segítő, kereskedelmi stb. CD-ROM-ok (<http://jazz.efc.hu/cdrom.html>), valamint on-line adatbázisok: EISZ, Springer, KSH, EuroInfo stb. (<http://jazz.efc.hu/online.html>). Helyi adatbázisok: <http://jazz.efc.hu/voyager.html>

– állományi 1995. január 1-jétől (sefedb-S1) (1999-ben megindult a retrospektív feldolgozás)

– Magyar Erdészeti Bibliográfia 1965- és műszaki/faipari bibliográfia foly.

– MTA GGKI (a ggki, illetve a sefedb-S30 összefésülése folyamatban van)

– OEE adatbázisa (oeedb)

– a BEPF Könyvtárának adatbázisa (építése folyamatos 1998. január 1-jétől, sefedb-S48)

– műemlékállományi adatbázis

– az Erdészeti Lapok repertórium

– a Földmérő- és Földrendező Főiskolai Kar könyvtári adatbázisa (építése folyamatos, sefedb-Szfv)

– a Mezőgazdaságtudományi Kar könyvtári adatbázisa (2001-től építése folyamatos, sefedb-Mol)

A könyvtár elérhetősége:

Nyugat-Magyarországi Egyetem Központi Könyvtára

Webcím: <http://jazz.efc.hu>

Cím: 9400 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky u. 4.

Postacím: 9401 Sopron, Pf.: 132.

Telefon: (99) 518-223

Fax: (99) 518-295

E-mail: library@nyme.hu

Könyvtárközi kölcsönzés: Kozák Istvánné
anna@emk.nyme.hu

Nyitvatartási idő:

hétfőn, kedden és csütörtökön

8-tól 19 óráig,

szombán 8-tól 16 óráig,

pénteken 8-tól 14.45-ig.

Mastalir Ernőné dr.

Kozák Istvánné, Tompa Zsoltné